

BIJLAGE

Proeve van een Regeling van de tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte (tijdelijke vervanging volksvertegenwoordigers)

VOORSTEL VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat ter uitvoering van de artikelen 57a en 129 van de Grondwet regelingen dienen te worden getroffen in verband met de tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer, de Eerste Kamer, provinciale staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte.

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Kieswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Het opschrift van Hoofdstuk X komt te luiden:

Hoofdstuk X. Beëindiging en tijdelijke vervanging van het lidmaatschap

B

Na artikel X 9 wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt:

§ 3 *Vervanging wegens zwangerschap, bevalling of ziekte.*

Artikel X 10

1. Aan een lid van een vertegenwoordigend orgaan wordt op verzoek tijdelijk ontslag verleend wegens zwangerschap en bevalling met ingang van de dag die ligt tussen de zes en drie weken voor de vermoedelijke datum van de bevalling die blijkt uit een verklaring van een arts of verloskundige als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg.

2. Aan een lid van een vertegenwoordigend orgaan wordt op verzoek tijdelijk ontslag verleend bij langdurige ongeschiktheid tot de uitoefening van het lidmaatschap wegens ziekte die blijkt uit een verklaring van een arts als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg.

3. Het lidmaatschap van het lid aan wie tijdelijk ontslag als bedoeld in het eerste lid of tweede lid is verleend, vangt van rechtswege opnieuw aan met ingang van de dag waarop zestien weken zijn verstreken sinds de dag van het tijdelijk ontslag.

4. Op de vervanging voor de plaats die is opengevallen als gevolg van een tijdelijk ontslag als bedoeld in dit artikel, zijn de in en krachtens deze wet gestelde bepalingen inzake vervanging van toepassing.

5. Degene die als vervanger is benoemd houdt op lid te zijn met ingang van de dag waarop zestien weken zijn verstreken sinds de dag van ingang van het tijdelijk ontslag.

Artikel X 11

1. De voorzitter van het vertegenwoordigend orgaan beslist op een verzoek tot tijdelijk ontslag als bedoeld in artikel X 10, eerste of tweede lid, uiterlijk op de veertiende dag na indiening van het verzoek.

2. De beslissing op het verzoek tot tijdelijk ontslag geschiedt in overeenstemming met de verklaring van de arts of verloskundige, tenzij zwaarwegende omstandigheden zich daartegen verzetten.

3. Een beslissing tot tijdelijk ontslag bevat de dag van ingang van het ontslag.

4. De voorzitter van het vertegenwoordigend orgaan geeft van een tijdelijk ontslag onverwijld kennis aan de voorzitter van het centraal stembureau.

Artikel X 12

Artikel D 9 is van overeenkomstige toepassing op een besluit als bedoeld in artikel X 10, met dien verstande dat:

a. in het eerste lid voor "belanghebbende" wordt gelezen: het lid van een vertegenwoordigend orgaan waarop het besluit bestrekking heeft;

b. in het vierde lid voor "burgemeester en wethouders" wordt gelezen: de voorzitter van het betrokken vertegenwoordigend orgaan.

ARTIKEL II

De Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 1 wordt een nieuw lid toegevoegd, dat luidt:

3. De artikelen 2 tot en met 6 van deze wet zijn van overeenkomstige toepassing op het kamerlid aan wie ingevolge artikel X 10 van de Kieswet tijdelijk ontslag is verleend wegens zwangerschap en bevalling of ziekte

B

Na artikel 6 wordt een nieuw artikel toegevoegd, dat luidt:

Artikel 6a

1. Het kamerlid dat tijdelijk is benoemd in de plaats die is opgevacant als gevolg van het tijdelijk ontslag van een lid wegens zwangerschap en bevalling of ziekte, ontvangt een bedrag van € 523,67 per maand waarmee voorzieningen kunnen worden getroffen ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.

2. Het bedrag, genoemd in het eerste lid, wordt jaarlijks door Onze Minister opnieuw vastgesteld met inachtneming van de procentuele wijzigingen, bedoeld in artikel 9, in het voorafgaande jaar en van wijzigingen in dat jaar van berekeningselementen van de bedragen, die op grond van artikel 106, eerste lid, van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers worden ingehouden, ter zake van aanspraken bij arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden, op de schadeloosstelling van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

3. Telkens wanneer het bedrag, bedoeld in het eerste lid, wijziging ondergaat, maakt Onze Minister het nieuwe bedrag bekend in de Staatscourant.

C

Onder vernummering van het derde tot het vierde lid wordt aan artikel 8 een nieuw derde lid toegevoegd, dat luidt:

3. Het kamerlid aan wie ingevolge artikel X 10 van de Kieswet tijdelijk ontslag is verleend wegens zwangerschap en bevalling of ziekte en van wie de woonplaats is gelegen op meer dan 75 km van het gebouw van de Tweede Kamer, heeft aanspraak op een vergoeding van € 500,- per maand indien hij voor de uitoefening van het kamerlidmaatschap beschikt over huisvesting voor verblijf in of nabij Den Haag.

D

Onder vernummering van het derde tot het vierde lid wordt aan artikel 9 een nieuw derde lid toegevoegd, dat luidt:

3. Het kamerlid aan wie ingevolge artikel X 10 van de Kieswet tijdelijk ontslag is verleend wegens zwangerschap en bevalling of ziekte ontvangt een onkostenvergoeding ter hoogte van de helft van het in het eerste lid genoemde bedrag. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL III

De Wet vergoedingen leden Eerste Kamer wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 3 wordt een nieuw artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 3a

De artikelen 4 tot en met 6 en artikel 10 van deze wet zijn van overeenkomstige toepassing op het kamerlid aan wie ingevolge artikel X 10 van de Kieswet tijdelijk ontslag is verleend wegens zwangerschap en bevalling of ziekte.

B

Onder vernummering van het derde tot het vierde lid wordt aan artikel 16 een nieuw derde lid toegevoegd, dat luidt:

3. Het kamerlid aan wie tijdelijk ontslag is verleend wegens zwangerschap en bevalling of ziekte, ingevolge artikel X 10 van de Kieswet, ontvangt een onkostenvergoeding ter hoogte van de helft van het in het eerste lid genoemde bedrag. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL IV

De Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 50 wordt een nieuw artikel toegevoegd, dat luidt:

Artikel 50a

1. Voor de toepassing van deze afdeling wordt tevens als tijd als lid van de Tweede Kamer aangemerkt een periode van tijdelijk ontslag wegens zwangerschap en bevalling of ziekte, ingevolge artikel X 10 van de Kieswet.

2. Deze wet is niet van toepassing op het kamerlid dat is benoemd in de plaats die is opgevallen als gevolg van het tijdelijk ontslag van een lid wegens zwangerschap en bevalling of ziekte, ingevolge artikel X 10 van de Kieswet.

B

Aan artikel 51 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt:

3. Een tijdelijk ontslag als bedoeld in artikel X 10 van de Kieswet, wordt niet aangemerkt als aftreden bedoeld in het eerste lid.

ARTIKEL V

Een tijdelijk ontslag als bedoeld in artikel X 10 van de Kieswet geldt niet als een onderbreking in de zin van artikel II, eerste lid, van de Wet van 15 juli 1998, Stb. 507.

ARTIKEL VI

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges, en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven,

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel voorziet in regelingen met betrekking tot de tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer, de Eerste Kamer, de gemeenteraden en provinciale staten wegens zwangerschap en bevalling of ziekte. Het betreft met name procedurele bepalingen over de wijze waarop het tijdelijk ontslag en de vervanging geschiedt alsmede – ten aanzien van de kamerleden – de daarbij behorende financiële en rechtspositionele voorzieningen. Met het voorstel wordt uitvoering gegeven aan artikel 57a en artikel 129, derde lid, van de Grondwet. Ingevolge deze grondwetsbepalingen dient de wet de tijdelijke vervanging wegens zwangerschap en bevalling alsmede wegens ziekte te regelen van leden van de Tweede Kamer en Eerste Kamer respectievelijk van gemeenteraad en provinciale staten. Aan de grondwetsbepalingen ligt als eerste motief ten grondslag de opheffing van een belemmering voor vrouwen een functie als volksvertegenwoordiger uit te oefenen en om daarmee een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de positie van vrouwen in vertegenwoordigende organen. Daarnaast wordt aan volksvertegenwoordigers de mogelijkheid geboden om zich tijdelijk te laten vervangen bij ziekte.¹

De tijdelijke vervanging betekent dat na ommekomst van de vervangingstermijn, de betrokkene terugkeert als lid van het vertegenwoordigend lichaam. De regeling gaat uit van een op verzoek van de volksvertegenwoordiger te nemen beslissing door de voorzitter van de Eerste of de Tweede Kamer, danwel de commissaris van de Koning respectievelijk de burgemeester. De beslissing geschiedt op basis van een medisch advies in de vorm van een verklaring van een arts of verloskundige. Na afloop van de vervangingstermijn vervalt het tijdelijke lidmaatschap van de vervanger en herleeft het lidmaatschap van het vervangen lid van rechtswege.

2. Het tijdelijk ontslag

De beslissing tot het verlenen van het tijdelijk ontslag ligt als gezegd in handen van de voorzitter van het desbetreffende vertegenwoordigende orgaan. De beslissing tot tijdelijke ontslag heeft echter een sterk gebonden karakter. De voorzitter neemt het besluit in overeenstemming met het medisch advies van de arts of verloskundige. Slechts op zwaarwegende gronden kan van de medische verklaring worden afgeweken. De verklaring kan worden afgegeven door de eigen behandelend arts of de eigen verloskundige. Vereist is dat de medisch deskundige is geregistreerd in de zin van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg.

Tegen de beslissing van de voorzitter staat beroep open zoals in paragraaf 4 nader wordt toegelicht. Het is denkbaar dat in de beroepsprocedure een contra-expertise in de vorm van een tweede medisch advies wordt verkregen.

¹ Zie kamerstukken 28 051.

Het tijdelijk ontslag en de vervanging betreffen een vaste termijn van 16 weken. De duur van de vervanging is wettelijk bepaald (zie het voorgestelde artikel X 10, derde en vierde lid Kieswet). De gefixeerde periode betekent dat het tijdelijk vervangen lid na 16 weken weer van rechtswege lid van het vertegenwoordigend orgaan wordt. Evenzeer wordt op dat moment de vervanger van rechtswege uit de functie ontheven. Het stellen van een vaste termijn is met name van belang voor de uitvoerbaarheid van de regeling. De periode is niet minimaal of maximaal, maar staat vast ongeacht de waarschijnlijkheid dat men feitelijk korter of langer ziek is. De vervanging kan niet worden verlengd of verkort vanwege het feit dat betrokkene wel of niet in staat is zijn werkzaamheden te hervatten. Gedachte daarbij is ook dat de vervanger een bepaalde duidelijkheid moet worden geboden omtrent de duur van de vervanging.

Na de periode van 16 weken wordt betrokkene van rechtswege weer volksvertegenwoordiger en op hetzelfde moment eindigt het lidmaatschap van de vervanger. Dat het lidmaatschap van rechtswege herleeft, betekent ook dat de in hoofdstuk V geregelde procedures voor het begin van het lidmaatschap niet van toepassing zijn. Er vindt bijvoorbeeld niet opnieuw onderzoek van de geloofsbrieven plaats en de eed behoeft niet hernieuwd te worden afgelegd. Na de periode van vervanging herleeft voor betrokkene het lidmaatschap van rechtswege onder de condities en omstandigheden als ware het lidmaatschap niet tijdelijk voor de vervangingsperiode tijdelijk onderbroken.

Ook indien na de vervangingsperiode het herstel nog niet is ingetreden, wordt betrokkene van rechtswege weer lid. De vaste periode geldt zowel voor vervanging wegens ziekte als bij bevalling en zwangerschap. De duur van 16 weken sluit overigens aan bij de gebruikelijke duur van de verlofperiode voor zwangerschap en bevalling voor werknemers.

Cumulatie van vervangingsregelingen is niet wettelijk uitgesloten. Een opeenvolging van vervanging bijvoorbeeld wegens zwangerschap en daarna wegens ziekte is niet onmogelijk. Door betrokkene zou een verzoek kunnen worden ingediend om opnieuw gedurende een vaste periode van 16 weken tijdelijk vervangen te worden. Het is daarbij aan de voorzitter respectievelijk het college om te oordelen of door een herhaling van de vervanging het aanzien van het ambt en het persoonlijk karakter daarvan niet in het geding komt. Dit vergt een op het individuele geval toegesneden afweging. Overweging is echter dat indien een volksvertegenwoordiger door cumulatie van vervangingsperioden een aanzienlijke periode het lidmaatschap van een volksvertegenwoordiging niet uitoefent, het tot de verantwoordelijkheid van de volksvertegenwoordiger behoort om het lidmaatschap definitief neer te leggen.

3. De vervangende volksvertegenwoordiger

De vervanger wordt tijdelijk, maar volwaardig lid van de volksvertegenwoordiging. De tijdelijke leden zullen op dezelfde wijze verkozen worden als leden die in beginsel wel een volledige termijn zitting hebben. Ze staan op dezelfde kandidatenlijst. De bepalingen die voor plaatsvervangings gelden, zijn ook op de tijdelijke vervanging van toepassing (zie het voorgestelde artikel X10, vierde lid, Kieswet). Dit houdt in onder meer in dat de

in hoofdstuk V voor de benoeming geregelde procedures en vereisten onverkort gelden. Er vindt onderzoek van de geloofsbrieven plaats en aflegging van de eed dient te geschieden. De regelingen in hoofdstuk W inzake de plaatsvervanging bij een opengevallen plaats zijn eveneens van toepassing. De wijze waarop – aan de hand van de kandidatenlijst – de vervanger wordt bepaald geschiedt met toepassing van de bepalingen die daaromtrent in dit hoofdstuk zijn gesteld.

Op het moment dat de tijdelijke vervanging van rechtswege is afgelopen, neemt betrokkene zijn of haar plaats op de kandidatenlijst weer in en kan dan weer in aanmerking komen voor iedere nieuwe (tijdelijke of permanente) vacature. Denkbaar is uiteraard dat gedurende een tijdelijke vervanging in dezelfde fractie een «reguliere» vacature ontstaat. De tijdelijke vervanger komt in dat geval echter niet onmiddellijk in aanmerking voor deze vacature. Hij of zij is immers reeds benoemd als volksvertegenwoordiger. Om voor de «reguliere» vacature in aanmerking te komen zou betrokkene zelf tijdig de functievervulling als vervanger moeten beëindigen.

Bestaat er geen kandidaat voor de tijdelijke vervanging, dan wordt de vacature niet opgevuld. Ingeval van een zogenoemde lijstencombinatie zou de mogelijkheid tot vervanging door iemand van een andere lijst denkbaar zijn.

4. Beroepsprocedure

Tegen een beslissing van een voorzitter over de tijdelijke vervanging van volksvertegenwoordigers staat beroep open. Bij het bieden van rechtsbescherming dienen twee aspecten te worden gezien. Allereerst is er het persoonlijke aspect, waarbij het gaat om de gezondheid van de betrokken volksvertegenwoordiger. Ten tweede is er het kiesrechtelijke aspect, waarbij het gaat om een zo snel mogelijke beslissing over de vervanging van tijdelijke aard.

Het persoonlijke belang van het gezondheidsaspect brengt met zich dat tegen een weigering om tijdelijke vervanging toe te staan een voorziening dient open te staan. Anderzijds vergt het algemeen belang van het democratisch proces dat niet te lang onzekerheid bestaat omtrent het bekleden van een zetel in een vertegenwoordigend orgaan. Om die reden is gekozen voor het van toepassing verklaren van de uniforme beroepsprocedure zoals deze in de Kieswet is vastgelegd in een aantal kiesrechtelijke geschillen.

Door de van toepassing verklaring van artikel D 9 van de Kieswet kan een belanghebbende beroep in stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het eerste lid van dat artikel voorziet in rechtspraak in eerste en enige aanleg bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Gezien de aard van de beslissing is alleen de betrokken volksvertegenwoordiger belanghebbende. Dit is expliciet in artikel X 12 vastgelegd. Het tweede lid van artikel D 9 sluit de bezwaarschriftprocedure en de voorlopige voorzieningsprocedure uit. Het vierde lid bepaalt dat de Afdeling de zaak versneld dient te behandelen. De in dat lid bedoelde afschriften van het beroepschrift dient de Afdeling te zenden naar de voorzitter van het betrokken orgaan dat de beslissing heeft genomen. Ook dit is in artikel X 12 vastgelegd.

Aangezien de voorzitters van de Eerste en de Tweede Kamer ingevolge artikel 1:1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Awb niet als bestuursorgaan in de zin van de Awb zijn aangemerkt, zijn in het algemeen de bezwaar en beroepsprocedures van de Awb op beslissingen van deze voorzitters niet van toepassing. Om die reden is het van belang dat ingevolge artikel X 12 specifiek beroep is opengesteld tegen de beslissingen op grond van artikel X 10 van deze voorzitters bij de Afdeling bestuursrechtspraak.

5. Materiële rechtspositie

Naast de wijziging van de Kieswet met betrekking tot de wijze waarop de vervanging geschiedt, biedt deze wet een aantal voorzieningen met betrekking tot de materiele gevolgen voor de rechtspositie in verband met de tijdelijke vervanging. Het uitgangspunt daarbij is dat de materiële of financiële rechtspositie van de tijdelijk ontslagen volksvertegenwoordiger zoveel mogelijk gelijk moet zijn aan de rechtspositie die hij had als lid van het vertegenwoordigend orgaan. De schadeloosstelling of vergoeding voor de werkzaamheden wordt in ieder geval volledig doorbetaald. De pensioenopbouw zal tijdens het tijdelijke ontslag eveneens op gelijke voet doorlopen en er is geen nadelige invloed op het latere recht op uitkering na het definitieve aftreden.

De materiële rechtspositie voor de leden van de Eerste Kamer en de leden van de Tweede Kamer is geregeld in de Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer respectievelijk de Wet vergoedingen leden Eerste Kamer. Tweede Kamerleden hebben een pensioenregeling en een aanspraak op een uitkering na aftreden op grond van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). De leden van de Eerste Kamer vallen niet onder de Appa. Zij ontvangen een forfaitair bedrag voor het treffen van voorzieningen ter zake van arbeidsongeschiktheid, pensioen en overlijden op basis van de Wet vergoedingen leden Eerste Kamer.

Bij het Tweede Kamerlid dat tijdelijk ontslag neemt wegens zwangerschap en bevalling of ziekte loopt de pensioenopbouw gedurende de vervangingsperiode van 16 weken door en blijft het recht op uitkering na het definitieve einde van het lidmaatschap ongewijzigd. Voorts wordt in de Appa geregeld dat de periode van tijdelijk ontslag geen nadelige invloed heeft op de duur van het latere uitkeringsrecht na het definitieve aftreden. Voor Eerste Kamerleden geldt dat zij ook gedurende de periode van tijdelijk ontslag aanspraak behouden op het forfaitaire bedrag voor het treffen van voorzieningen ter zake van arbeidsongeschiktheid pensioen en overlijden.

Ook voor de onkostenvergoedingen dient een regeling te worden getroffen. Onkostenvergoedingen betreffen de uitgaven die gemaakt worden voor de uitoefening van de functie. Bij tijdelijk ontslag wegens zwangerschap en bevalling of ziekte wordt de functie niet uitgeoefend. Dat betekent dat uitgaven zich in mindere mate zullen voordoen. Voorgesteld wordt echter om de vaste onkostenvergoeding voor de kamerleden nog voor een deel toe te kennen namelijk voor de helft van de geldende bedragen. Overweging daarbij is dat deze vergoedingen voor een deel zien op uitgaven met een doorlopend

karakter. Dat betreft bijvoorbeeld uitgaven voor abonnementen, contributies en (afschrijving van) kosten voor fax en PC.

Reis- en verblijfkosten zijn direct verbonden aan de daadwerkelijke uitoefening van het lidmaatschap en deze kosten zullen gedurende de periode van tijdelijk ontslag niet worden gemaakt. Daartoe strekkende vergoedingen blijven derhalve achterwege. Een specifieke voorziening wordt echter getroffen voor kamerleden die – gelet op de afstand tot hun woonplaats – een deel van de vaste vergoeding voor verblijfkosten aanwenden voor een appartement in of nabij Den Haag. De huur en andere kosten voor deze huisvesting lopen bij tijdelijk ontslag door. Om deze reden wordt het redelijk geacht om voor deze kosten een compensatie te bieden voor de periode van de tijdelijke vervanging. Deze compensatie geschiedt in de vorm van een vast bedrag.

Voor degene die tijdelijk de volksvertegenwoordiger vervangt, geldt dat deze persoon ook wat betreft de materiële rechtspositie voor de duur van de vervanging een volwaardig lid van het vertegenwoordigende orgaan zal zijn. Dit betekent dat het tijdelijk lid op gelijke voet als de overige leden recht heeft op rechtspositionele aanspraken als een schadeloosstelling of vergoeding voor de werkzaamheden en onkostenvergoedingen. In zoverre zijn de regels omtrent de rechtspositie van de kamerleden onverkort van toepassing. Dit betekent dat voor de tijdelijke vervanger van een lid van de Tweede Kamer de Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer onverkort gelding heeft. Ten aanzien van een vervanger van een lid van de Eerste Kamer geldt de Wet vergoedingen leden Eerste Kamer. De daar geregelde aanspraken en voorzieningen zijn onverkort van toepassing. Dit betekent overigens ook dat de regeling omtrent de verrekening van neveninkomsten van toepassing is en dat deze inkomsten volgens de voorziene systematiek voor verrekening in aanmerking komen. Ook in dat opzicht wordt de vervanger als regulier kamerlid aangemerkt.

Het bovenstaande uitgangspunt geldt echter niet voor de wachtgeldaanspraken. Gezien de voorzienbaar beperkte periode waarin de vervanger het lidmaatschap van het vertegenwoordigende orgaan bekleedt, is het niet wenselijk om de vervanger in aanmerking te doen komen voor een uitkering bij aftreden. Ook de pensioenregeling waarin de Appa voor Tweede Kamerleden voorziet, is niet bedoeld voor de situatie van een vervangend kamerlid. Bepaald wordt derhalve dat de vervangende leden zijn uitgesloten van de werking van de Appa. Voor deze leden wordt in de Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer een specifieke voorziening getroffen voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden bestaande uit een vast bedrag waarmee men zelf een verzekering kan treffen.

Opgemerkt zij dat de inkomsten die de tijdelijke vervanger geniet in de vorm van de schadeloosstelling respectievelijk de vergoeding voor de werkzaamheden, ook inkomen betreft in de zin van onder meer de sociale zekerheid. Indien betrokkene een uitkering geniet die een anti-cumulatieregeling bevat, zal dit leiden tot een verrekening overeenkomstig de desbetreffende uitkeringsregeling. Dit is voor een vervanger niet anders dan voor iedere andere uitkeringsgerechtigde die zitting heeft in een vertegenwoordigend orgaan.

De rechtspositionele aanspraken van leden van provinciale staten en van de gemeenteraad worden geregeld bij algemene maatregel van bestuur; de zogenoemde rechtspositiebesluiten. Deze besluiten dienen in lijn met dit wetsvoorstel te worden aangepast om te voorzien in de materiele gevolgen voor de rechtspositie in verband met de tijdelijke vervanging van raads- en statenleden.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel I

(artikelen X10, X11 en X12)

Dit onderdeel behelst de wijziging van de Kieswet met betrekking tot de wijze waarop de vervanging wegens zwangerschap, bevalling en ziekte geschiedt. De bepalingen worden opgenomen in hoofdstuk X dat de procedure inzake het ontslag van gekozen volksvertegenwoordigers bevat. De vervangingsmogelijkheid geldt voor kamerleden alsmede voor raads- en statenleden.

De voorzitter van het vertegenwoordigende orgaan volgt het medisch advies van de arts of verloskundige. Slechts op zwaarwegende gronden kan van de medische verklaring worden afgeweken. Het tijdelijk ontslag en de vervanging betreft een vaste termijn van 16 weken. Na de vervangingsperiode wordt betrokkene van rechtswege weer volksvertegenwoordiger. Bij een tijdelijke vervanging gelden ingevolge het vierde lid van artikel X10 de algemene bepalingen in de Kieswet met betrekking tot vervanging. Dat wil onder meer zeggen dat bij het einde van de zittingstermijn van het vertegenwoordigend orgaan als geheel, ook het lidmaatschap eindigt van de tijdelijke vervanger ongeacht of de periode van 16 weken is verstreken. In dat geval zal het lidmaatschap van het vervangen lid ook niet herleven. De verkiezingen bepalen de nieuwe samenstelling van het vertegenwoordigend orgaan.

In artikel X12 is voorzien in de mogelijkheid om tegen een afwijzende beslissing beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak. De voorgestelde bepalingen zijn in het algemene deel nader toegelicht.

Artikel II

Onderdeel A (artikel 1)

Artikel 1 van de Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer behelst de begripsbepalingen en de reikwijdte van de wet. Aan dit artikel wordt een tweede lid toegevoegd, opdat de artikelen 2 tot en met 6 van de wet van overeenkomstige toepassing zijn op het lid dat tijdelijk ontslag heeft genomen wegens zwangerschap en bevalling of ziekte. Gedurende de vervangingsperiode is men tijdelijk ontslagen en dus geen kamerlid. Door het van overeenkomstige toepassing verklaren van de artikelen 2 tot en met 6 behoudt het tijdelijk ontslagen kamerlid gedurende de vervangingsperiode het recht op de volgende materiele voorzieningen:

- schadeloosstelling,
- eenmalige uitkering,
- eindejaarsuitkering,
- tegemoetkoming in de ziektekosten,
- uitkering bij overlijden.

Opgemerkt zij overigens dat geen specifieke financiële voorziening wordt getroffen voor de voorzitter van de Tweede Kamer. Dat betekent dat ingeval de voorzitter bijvoorbeeld wegens ziekte gebruik maakt van de mogelijkheid van tijdelijk ontslag, de financiële aanspraken gelijklopend zijn als bij een gewoon lid van de Eerste Kamer dat van de vervangingsregeling gebruik maakt. Voor het Tweede Kamerlid dat tijdelijk is benoemd in de plaats die tengevolge van het tijdelijk ontslag van een lid is ontstaan, is de Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer onverkort van toepassing. De vervanger wordt weliswaar tijdelijk, maar volwaardig lid van de volksvertegenwoordiging.

Onderdeel B (artikel 6a)

Het Tweede Kamerlid dat tijdelijk is benoemd in de vacature die is ontstaan als gevolg van het tijdelijk ontslag van een lid wegens zwangerschap en bevalling of ziekte kan geen aanspraak maken op een pensioenvoorziening en een uitkering bij aftreden op grond van de Appa. Dit gezien de voorzienbaar beperkte periode waarin de vervanger het lidmaatschap van het vertegenwoordigende orgaan bekleedt. Om deze reden voorziet deze bepaling in de toekenning van een vast bedrag per maand waarmee de tijdelijke vervanger voorzieningen kan treffen ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden. Voor de vaststelling van de hoogte van dit bedrag wordt dezelfde systematiek gehanteerd als voor de vaststelling van de vergoeding voor secundaire voorzieningen voor de leden van de Eerste Kamer op basis van artikel 10 van de Wet vergoedingen leden Eerste Kamer.

Artikel III

Onderdeel A (artikel 3a)

In artikel 3a van de Wet vergoedingen leden Eerste Kamer wordt geregeld dat de artikelen 4 tot en met 6 en artikel 10 van de wet van overeenkomstige toepassing zijn op het Eerste Kamerlid dat tijdelijk ontslag heeft genomen wegens zwangerschap en bevalling of ziekte. Op basis van deze bepalingen behoudt men gedurende de periode van tijdelijk ontslag het recht op de volgende materiële voorzieningen:

- vergoeding voor de werkzaamheden,
- eindejaarsuitkering,
- eenmalige uitkering,
- een vergoeding waarmee zij voorzieningen kunnen treffen ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.

Voor het Eerste Kamerlid dat tijdelijk is benoemd in de vacature, is de wet direct en onverkort van toepassing voor de periode van de vervanging.

Ook hier zij opgemerkt dat geen specifieke financiële voorziening wordt getroffen voor de voorzitter van de Eerste Kamer. Dat betekent dat ingeval de voorzitter bijvoorbeeld wegens ziekte gebruik maakt van de mogelijkheid van tijdelijk ontslag, de financiële aanspraken gelijklopend zijn als bij een gewoon lid van de Eerste Kamer dat van de vervangingsregeling gebruik maakt.

Onderdeel B (artikel 16, derde lid)

Voor het kamerlid dat zich laat vervangen, wordt een onkostenvergoeding toegekend ter hoogte van de helft van de geldende bedrag.

Artikel IV

Bij het tijdelijk ontslag loopt de pensioenopbouw gedurende de vervangingsperiode van 16 weken door en blijft het recht op uitkering na het definitieve einde van het lidmaatschap ongewijzigd. Daartoe wordt in de Appa bepaald dat een periode van tijdelijk ontslag ingevolge artikel X 10 van de Kieswet voor de toepassing van deze afdeling als tijd als lid van de Tweede Kamer wordt aangemerkt. Dat wil zeggen dat deze periode wordt betrokken bij de bepaling van de kamerlidtijd voor de pensioenopbouw alsmede voor de uitkeringsduur van de uitkering bij het (definitieve) aftreden.

Het tweede lid van artikel 50a bepaalt dat de Appa niet van toepassing is op het kamerlid dat tijdelijk is benoemd in de vacature die is ontstaan als gevolg van het tijdelijk ontslag van een lid. Voor deze leden is een regeling opgenomen voor een zelf te treffen voorziening ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden in artikel 6a van de Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,